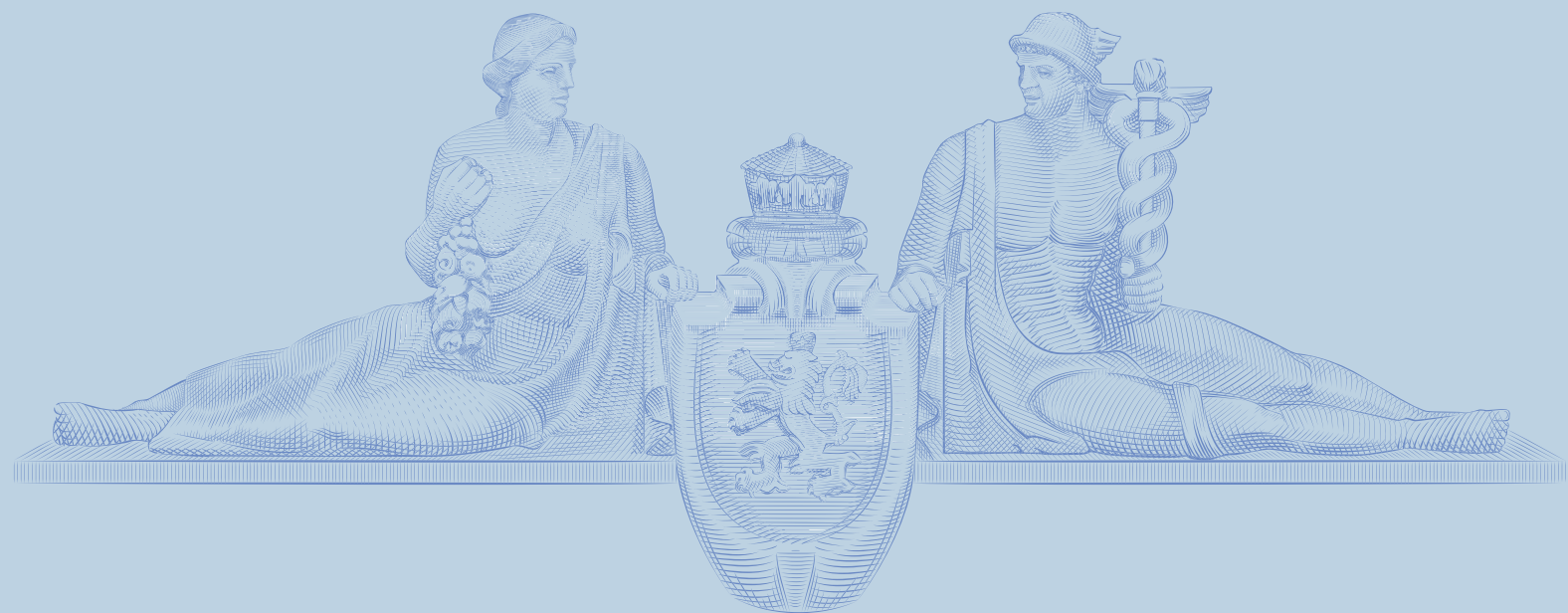

ТЕМАТИЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И АКЦЕНТИ

ОСНОВНИ ПАРАМЕТРИ НА ЗАКОНА ЗА ДЪРЖАВНИЯ
БЮДЖЕТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА 2016 Г.
И НА АКТУАЛИЗИРАНАТА СРЕДНОСРОЧНА
БЮДЖЕТНА ПРОГНОЗА ЗА ПЕРИОДА 2016–2018 Г.

(ИЗВАДКА ОТ „ИКОНОМИЧЕСКИ ПРЕГЛЕД“,
БРОЙ 4/2015 Г.)

БЪЛГАРСКА НАРОДНА БАНКА

Основни параметри на Закона за държавния бюджет на Република България за 2016 г. и на актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2016–2018 г.

Според ЗДБРБ за 2016 г. и актуализацията на средносрочната бюджетна прогноза на правителството от октомври 2015 г. касовият дефицит по КФП за 2016 г. се планира да бъде в размер 1800 млн. лв. (2.0% от прогнозния БВП). Предвижда се подобрението на бюджетното салдо да се реализира както по линия на нарастване на общите приходи и помощи като процентен дял от БВП (от 36.8% на 37.4%), така и чрез свиване на общите разходи към БВП (от 40.2% на 39.4%).

По отношение на бюджетните приходи се предвижда увеличението на данъчно-осигурителните и неданъчните приходи (съответно с 5.1% и 23.8% спрямо очакваното изпълнение за 2015 г.) изцяло да компенсира понижението в помощите (с 23.0% спрямо очакваното изпълнение за 2015 г.). Положително влияние върху изпълнението на данъчно-осигурителните приходи се очаква да окажат увеличението на минималните осигурителни прагове по основни икономически дейности и квалификационни групи професии със средно 8.6% и увеличението на минималната работна заплата¹. Положителен, но сравнително ограничен принос за нарастване на приходите от косвени данъци се предвижда да има повишението на акцизните ставки върху цигарите и горивата. Увеличението на акцизните ставки, както и влязлото в сила от 1 януари 2016 г. увеличение на винетните такси ще имат пряко влияние и върху темпа на инфлацията през годината. Подобно на бюджетната рамка за 2015 г., и в разчетите за данъчно-осигурителните приходи през 2016 г. са заложени положителни бюджетни ефекти от прилагането на мерки за подобряване на събираемостта на данъчните приходи и мерки срещу сивия сектор и контрабандата.

Заложеният значителен растеж на неданъчните приходи се дължи главно на предвидените еднократни приходи от отдаване на концесия на „Летище София“ и в много по-малка степен на увеличение на винетните такси и постъпления от продажба на нефинансови активи. Направените в средносрочната бюджетна прогноза разчети за спад на приходите от помощи през 2016 г. могат да се обяснят с приключването през 2015 г. на проектите по финансовата рамка 2007–2013 г. и все още ранния етап на изпълнение на оперативните програми, финансирани от фондовете на ЕС за новия програмен период 2014–2020 г.²

Заложеният през 2016 г. спад на общите разходи (вкл. вноската в бюджета на ЕС) като процент от БВП е повлиян от по-ниски капиталови разходи предвид разчетите за усвояването на средства по програми на ЕС. Допълнително влияние оказват както предвидената консолидация на разходите за текуща издръжка, така и липсата на обособен резерв за структурни и/или допълнителни фискални мерки за разлика от предвидения резерв в актуализираната бюджетна рамка за 2015 г.

През 2016 г. социалните плащания имат основен принос за нарастване на текущите нелихвени разходи главно поради предвиденото повишение на разходите за пенсии в резултат от осъвременяването на пенсиите от 1 юли 2016 г. по „швейцарското правило“ с 2.5% и от увеличението на минималната пенсия за осигурителен стаж и на социалната пенсия за старост. Съгласно мотивите към проекта на Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2016 г. оцененият ефект от тези мерки върху разходите за пенсии е в размер на 120

¹ Минималната работна заплата е определена на 360 лв. от 1 януари 2015 г., 380 лв. от 1 юли 2015 г. и 420 лв. от 1 януари 2016 г.

² Според актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2016–2018 г. влияние върху по-ниския размер на помощите биха оказали и промените в подхода за предоставяне на средства по оперативните програми от страна на ЕК, които се отнасят за начина на предоставяне на предварителното финансиране, както и въведеното годишно уравниване на сметки.

млн. лв. Допълнително влияние върху разходите за пенсии оказва и очакваният по-голям брой пенсионери през 2016 г., обусловен от по-плавното увеличаване на пенсионната възраст (с 2 месеца вместо с 4) и въведената от тази година възможност за по-ранно пенсиониране (до 12 месеца) преди навършване на пенсионна възраст, с оценка за общ ефект върху разходната част на бюджета в размер на 64.5 млн. лв. Умерено увеличение се очаква също така при здравноосигурителните плащания³ и при разходите за заплати.

Според актуализираната средносрочна програма за периода 2016–2018 г. през 2017 г. и 2018 г. се предвижда намаление на бюджетния дефицит като процент от БВП със съответно 0.6 и 0.4 процентни пункта, като се планира подобрението на бюджетното салдо да се реализира главно чрез свиване на общите разходи. Очаква се съотношението на държавния дълг към БВП да се увеличи от 27.2% към ноември 2015 г. до 28.9% през 2018 г.

Бюджетната рамка за 2016 г. и предвиденият процес на фискална консолидация в средносрочната бюджетна прогноза показват намеренията на правителството да се придържа към ограниченията, заложи в Пакта за стабилност и растеж. От своя страна фискалната консолидация ще допринесе за ограничаване на растежа на държавния дълг. Предвиденото съсредоточаване на по-голямата част от усилията за консолидация през 2016 г. е положителна стъпка от гледна точка на съществуващата несигурност за развитието на външната среда.

Рисковете пред изпълнението на ЗДБРБ за 2016 г. са свързани с евентуално реализиране на по-неблагоприятен сценарий по отношение на приходите в сравнение със заложените от МФ, включително и при продължаващ спад на цените на петрола и на енергийните ресурси на международните пазари. Направените изчисления в тематичното изследване „Икономически и финансови ефекти от понижението на цената на петрола“, (Икономически преглед, 2014, № 4) илюстрират, че очакваният нетен бюджетен ефект от понижение на цената на петрола е отрицателен, като прогнозираният спад в постъпленията от ДДС надвишава спестяванията в разходната част на бюджета и постъпленията от акцизи върху горивата и от други данъци, увеличени в резултат от стимулиращия ефект на спада на енергийните цени върху икономическата активност. Рискове биха могли да възникнат и при неизпълнение в пълен размер на очакваните приходи от концесията на „Летище София“ и при отклонение от заложените нива на текущите нелихвени разходи за годината. Във връзка с това е необходим консервативен подход, като не се допусне извършването на бюджетни разходи в пълен размер до окончателното потвърждение за реализацията на еднократните неданъчни постъпления. В средносрочен план рискове пред изпълнението на бюджетната рамка биха могли да произтекат от забавянето в изпълнението на структурни реформи в сектори като енергетиката и транспорта.

³ В Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса (НЗОК) за 2016 г. е предвидено увеличение на разходите за лекарствени продукти в размер на 210 млн. лв., като същевременно са предвидени по-ниски разходи за други дейности и в резултат разходите за здравноосигурителни плащания се увеличават със 129 млн. лв.

ХУДОЖЕСТВЕННОТО ОФОРМЛЕНИЕ НА КОРИЦАТА Е РАЗРАБОТЕНО ВЪЗ ОСНОВА НА СКУЛПТУРНАТА ГРУПА „ХЕРМЕС И ДЕМЕТРА“, ДЕЛО НА КИРИЛ ШИВАРОВ, РАЗПОЛОЖЕНА НА ЮЖНАТА ФАСАДА НА СГРАДАТА НА БНБ